

О. П. Жук

Механіки Інститут ім. С. Тимошенка НАНУ

МЕХАНІКИ Інститут ім. С. Тимошенка НАНУ – перша академічна науково-дослідна установа технічного профілю в Україні. Створ. 1918 у Києві як Інститут тех. механіки у складі УАН; 1929–59 – Інститут буд. механіки; від 1959 – Інститут механіки, від 1993 – ім. С. Тимошенка. У 1970-і рр. Інститут став засн. Харків. філії Інституту тех. теплофізики, реорганізов. у Проблем машинобудування інститут ім. А. Підгорного НАНУ, а Дніпроп. відділ. Інституту механіки перетвор. у Технічної механіки інститут НАНУ та НКАУ. Наук. діяльність Інституту спрямована на розроблення фундам. питань механіки деформів. твердого тіла та заг. механіки. Осн. наук.-тех. напрями: механіка композит. і неоднорід. середовищ; механіка оболонк. систем; механіка зв'язаних полів у матеріалах і елементах конструкцій; механіка руйнування і втома; динаміка і стійкість мех. систем. В Інституті розроблено методи розрахунку і способи дослідж. об'єктів нової техніки; методи конструювання і створення дослід. виробів із високоміц. композит. матеріалів; розширено дослідж., які спрямовано на прискор. розвиток маш.-буд. комплексу. Ці наук. дослідж. отримали визнання і високу оцінку. В Інституті сформувалися визнані у світі наук. школи з механіки, зокрема школа неліній. коливань Крилова–Боголюбова. Теор. і експерим. результати, одержані в Інституті упродовж багатьох років, впроваджено у ракетно-косміч., авіац., кораблебуд. та ін. галузях промисловості. Його розробки використано в інж. практиці провід. н.-д. і проектно-конструктор. організацій і підприємств України та ін. країн для оцінки міцності й довговічності матеріалів і типових конструкцій різного призначення. У структурі Інституту – 15 наук. відділів: динаміки та стійкості суціль. середовищ, механіки стохастично неоднорід. середовищ, реології, обчислюв. механіки та техніки, обчислюв. методів, буд. механіки тонкостін. конструкцій, термопластичності, термопружності,

електропружності, механіки повзучості, механіки руйнування матеріалів, динаміки поліагрегат. систем, динаміки складних систем, стійкості процесів, теорії коливань. В Інституті працюють 154 н. с., з них – 4 академік і 3 чл.-кор. НАНУ, 62 д-ра та 75 канд. н. Досягненнями в галузі механіки Інститут завоював авторитет, став відомим у наук. світі. Наук. результати вчених Інституту відзначено міжнар. та держ. нагородами: Медаль BLAISE PASCAL Європ. АН, Диплом якості та Золота медаль Європ. наук.-пром. палати, 3 Держ. премії СРСР, 11 Держ. премій України в галузі н. і т., іменні премії видат. вчених НАНУ. Серед відомих фахівців – академік АН СРСР С. Тимошенко (1918–20 – директор), М. Боголюбов, М. Крилов, Ю. Митропольський; академік РАН Р. Ганієв; академік НАНУ Ф. Белянкін (1944–58 – директор), Д. Граве (1921 – директор), О. Гузь (1976–2022 – директор), Я. Григоренко, В. Грінченко, М. Кільчевський, А. Коваленко (1959–65 – директор), В. Кононенко (1965–75 – директор), М. Корноухов (1940–44 – директор), В. Кубенко, В. Лазарян, А. Мартинюк, В. Пилипенко, Г. Писаренко, Г. Савін (1958–59 – директор), С. Серенсен (1932–40 – директор), К. Симінський (1921–32 – директор), А. Філіппов, Ю. Шевченко; чл.-кор. НАНУ Б. Горбунов, Б. Грозін, С. Кожевников, В. Майзель, [В. Назаренко](#) (від 2022 – в. о. директора), Ю. Неміш, О. Пеньков, А. Улітко, Л. Хорошун, І. Чернишенко. Низка провід. науковців Інституту є чл. іноз. АН, числен. міжнар. наук. та наук.-тех. т-в. Співроб. Інституту опубл. понад 300 книг, а також видано багатотомні монографії, присвяч. пріоритет. наук. напрямам механіки твердого деформів. тіла і які не мають аналогів у міжнар. наук. літ-рі. Серед них – «Механика композитов» у 12-ти т. (К., 1993), «Успехи механики» в 6-ти т. (К., 2011) та ін. Інститут разом із Тех. інститутом у Флориді (США) виконує функції установи-координатора міжнар. серії наук. монографій зі стійкості. Від 1955 видає ж. «Прикладная механика», який регулярно перекладається англ. мовою у США: спочатку під назвою «Soviet Applied Mechanics», а від 1992 – «International Applied Mechanics» (від 2004 – видавництвом «Springer»); розповсюджується у понад 50-ти країнах світу.

Рекомендована література

1. Інститут механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України. К., 1998;
2. Институт механики им. С. П. Тимошенко НАН Украины (1918–2008). 90 лет Института (История. Структура. Информационные аспекты). К., 2008.

Бібліографічний опис:

Механіки Інститут ім. С. Тимошенка НАНУ / О. П. Жук// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-66754>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).